

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne
Čj. MSP-597/2015-OD-SPZ/3
Počet listů:3
Přílohy:2

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Obviněný zemř. L.T. – stížnost pro porušení zákona

Příloha:

Ověřená kopie rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 19.2.1953, sp.zn. T 7/53, vč. dochované archivní dokumentace

Podnět ke stížnosti pro porušení zákona podaný JUDr. L.M.

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obviněného zemř. L.T.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 19.2.1953, sp.zn. T 7/53.

Rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 19.2.1953, sp.zn. T 7/53, byl L.T. uznán vinným trestným činem nenastoupení služby v branné moci podle § 265 odst. 1 tr. zákona č. 86/1950 Sb. a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 2 roků nepodmíněně. Současně byla vyslovena dle § 43 cit. tr. zákona ztráta čestných práv občanských a ztráta práv uvedených v § 44 odst. 2 tr. zákona č. 86/1950 Sb. na dobu 5 let. Rozsudek nabyl právní moci dne 19.2.1953, tedy dnem vyhlášení.

Předmětného trestného činu se obviněný dopustil tím, že dne 31.10.1952 nenastoupil, jak byl povinen, ve stanovené lhůtě vojenskou základní službu u Okresního vojenského velitelství Košice přesto, že mu byl včas doručen povolávací rozkaz, a odvolával se na to, že mu to nedovoluje jeho náboženské vyznání Svědka Jehovova.

U obviněného se následně aplikovalo rozhodnutí presidenta republiky o amnestii ze dne 4.5.1953, v důsledku kterého mu byl dle čl. II tohoto rozhodnutí prominut z původně uloženého trestu odnětí svobody v trvání 2 roků, trest odnětí svobody v délce jednoho roku (viz usnesení nižšího vojenského prokurátora ze dne 11.5.1953, sp.zn. Pt-5/53 – archivní materiál). Ze zprávy pro rejstřík trestů vyplývá, že obviněný trest odnětí svobody vykonal dne 15.11.1953.

Obviněný, ani jeho příbuzní, nepožádali o provedení přezkumného řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, a ani vojenský prokurátor návrh na přezkum nepodal.

Napadeným rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 19.2.1953, sp.zn. T 7/53, byl porušen zákon v neprospěch obviněného L.T. v ust. § 1 odst. 1 a § 2 odst. 3 trestního řádu č. 87/1950 Sb., o trestním řízení soudním, ve vztahu k ustanovení § 265 odst. 1 trestního zákona č. 86/1950 Sb.

Podle ust. § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) se svoboda svědomí zaručuje.

Podle § 1 odst. 1 trestního řádu z roku 1950 bylo účelem trestního řádu upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni.

Podle § 2 odst. 3 trestního řádu z roku 1950 bylo úkolem soudu v trestním řízení zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech.

Podle § 265 odst. 1 trestního zákona z roku 1950 se trestného činu nenastoupení služby v branné moci dopustil ten, kdo v úmyslu vyhnout se trvale vojenské činné službě nebo zvláštní službě nenastoupil službu v branné moci do 24 hodin po uplynutí lhůty stanovené v povolávacím rozkazu.

Těmito ustanoveními se však bývalý Nižší vojenský soud v Brně při rozhodování v trestní věci obviněného zemř. L.T. důsledně neřídil.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, je účelem tohoto zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.

Podle § 1 odst. 2 výše uvedeného zákona o soudní rehabilitaci, činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

V případě trestného činu obviněného se jednalo o čin, směřující k uplatnění základního práva občana, zaručeného mu ustanovením § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948, kdy obviněný neměl možnost odmítnout vojenskou službu ve zbrani a zvolit alternativní službu beze zbraně. Norma nižší právní síly, dle které by bylo možno zaručit realizaci svobod, vyplývajících z výše uvedené Ústavy, nebyla vydána, a ustanovení jiných norem nižší právní síly tuto svobodu prakticky negovala. Trestní právo v tehdejší době chránilo práva a oprávněné zájmy jak společnosti, tak i jednotlivce, avšak intenzita ochrany zájmů společnosti byla ve výrazném nepoměru v neprospěch ochrany zájmů jednotlivce do té míry, že tím právní úprava byla v rozporu s tehdy platnými a uznávanými základními právy a svobodami. Obviněný zemř. L.T. tak neměl možnost dostát svým povinnostem, jež mu byly zákonem uloženy, aniž by se dostal do rozporu s vlastním svědomím.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že došlo k porušení zákona a je namístě předmětný odsuzující rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně, sp. zn. T 7/53, zrušit, napravit tak nezákonný stav a přiznat tak určité zadostiučinění obviněnému, který projevil a setrval na svém náboženském přesvědčení v době totalitního režimu, resp. jeho pozůstalým, neboť pan L.T. zemřel.

Závěrem je třeba doplnit, že v dané věci obviněného zemř. L.T. byl prostřednictvím Vojenského historického ústavu Praha zajištěn pouze stejnopis rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 19.2.1953, sp. zn. T 7/53, a usnesení Nižšího vojenského prokurátora v Brně ze dne 11.5.1953, sp.zn. Pt 5/53, o aplikaci amnestie prezidenta republiky z roku 1953, a zpráva o výkonu trestu obviněným, neboť spis již není k dispozici.

Navrhuji proto, aby Nejvyšší soud České republiky:

- 1) Podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že pravomocným rozsudkem býv. Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 19.2.1953, sp.zn. T 7/53, byl v neprospěch obviněného zemř. L.T. porušen zákon zejména v ustanovení § 2 odst. 3 tr. řádu z roku 1950 v tehdy účinném znění ve vztahu k ust. § 265 odst. 1 tr. zákona č. 86/50 Sb.,
- 2) podle § 269 odst. 2 tr. řádu rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 19.2.1953, sp.zn. T 7/53, zrušil a zrušil i všechna další rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
- 3) a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu, příp. podle § 271 odst. 1 tr. řádu.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [4 Tz 70/2016](#)